

Ю. Ю. Чуприна,
аспірант кафедри права та
законотворчого процесу ХарРІ НАДУ

МІСЦЕ СУДОВОЇ ГІЛКИ ВЛАДИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

Висвітлено питання щодо місця та ролі судової влади України як одного з елементів системи державної влади з урахуванням вітчизняної і зарубіжної практики.

Ключові слова: *судова влада, система державної влади.*

Реальне досягнення мети правової держави – захист прав та інтересів громадян, можливе лише за умови створення правового забезпечення незалежних, «рівнозначних», взаємодіючих законотворчих, виконавчих і судових органів державної влади.

Навколо питання щодо місця судової влади як окремої гілки єдиної влади, так і її ролі для реалізації державного управління сьогодні точиться чимало наукових, політичних і правових дискусій. І це має певний сенс, адже лише розвинуті гілки державної влади в їх єдності, згідно з Конституцією України, можуть забезпечити ефективну реалізацію функцій, покладених на державу. Проте, існуюча сьогодні в Україні система судів потребує не просто модернізації, а якісних змін. Нестабільність функціонування системи публічної влади, безкінечні конфлікти між різними гілками влади, невпинна політизація державного управління вимагають пошуку оптимальної взаємодії різних гілок влади та їх конституційного закріплення.

Жодна з влад (судова, законодавча та виконавча) не мають будь-яких переваг, проте можна зазначити, що від ефективного функціонування судової гілки влади значною мірою залежить ефективність функціонування всього державного механізму та взаємостосунки між гілками влади.

Дослідженню питань пошуку оптимальної моделі державної влади для України присвятили свої праці В. Авер'янов, В. Дерещ, Є. Євграфова, А. Пухтецька, О. Святоцький та ін.

Окремі аспекти щодо місця судової влади в житті держави досліджували такі вчені, як Ю. Битяк, М. Кельман, М. Козюбра, О. Мурашин, М. Орзіх, О. Петришин, Д. Притика, В. Сіренко, В. Тацій, І. Тимченко, Н. Хома та ін.

Незважаючи на те, що питанням судів та судової системи в Україні присвячено чимало праць, проте потребують ґрунтовного аналізу проблеми становлення та розвитку судової влади як самостійної гілки єдиної державної влади.

Метою дослідження є визначення місця та ролі судової влади України як одного з елементів системи влади з урахуванням вітчизняної і зарубіжної практики утворення та реалізації конституційних норм.

За роки незалежності як в організації влади в цілому, так і судової зокрема, відбулося чимало змін. На конституційному рівні отримали визнання такі здобутки запровадження демократичного врядування, як поділ влади, незалежність суду і суддів, їх підпорядкованість виключно Конституції й законам, заборона створення надзвичайних та особливих судів. Певні зрушення відбулися в суспільній правосвідомості в цілому, але говорити про українське суспільство як європейське за своїм правовим менталітетом ще зарано.

Правове регулювання, аналіз і розуміння будь-якої гілки державної влади починається з принципу поділу влади, який застосовується у переважній більшості розвинених країн. Цей принцип знайшов своє втілення і в Конституції України, відповідно до ст. 6 якої державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову [1]. Проте слід зазначити, що найкраща конституція нічого не варта, якщо відсутня судова система, яка відповідає за її втілення.

Поділ влади є структуроутворюючим і функціональним принципом з метою раціональної її організації та контролю. Розмежування спрямоване на утримання державної влади від можливих зловживань і виражається у

розподілі компетенції, взаємному контролю, у виробленні системи стримувань та противаг, збалансованості, рівноваги шляхом та погодження.

Розмежування функцій між державними органами зумовлене відмінністю завдань, які ними виконуються, але в межах єдиної державної влади. Відповідно, послаблення будь-якої гілки влади може призвести до невиконання усього комплексу завдань держави. Влада залишається єдиною, проте кожна ланка державного апарату чутливо реагує на певні зміни в суспільстві. Поділ влади не є абсолютним, він передбачає єдність влади на ґрунті загальних політико-правових принципів та мети цивілізованого демократичного суспільства. Поділ влад – це працюючий, дієвий механізм, який досягає єдності через динамічну рівновагу, певну напруженість і сполученість. Влада не може зосереджуватися в руках однієї особи або органу, бо стануть неможливими взаємоконтроль, стримування, противага, а в кінцевому випадку – розподіл влади і правова держава. Лише через поділ влади правова держава організується та функціонує правовим шляхом, бо без такого розподілу настає деспотія.

Будь-яке суспільство або держава для свого функціонування і підтримки власної стабільності повинна мати певні закони, наявність яких передбачає існування структури в системі державної влади, що покликана їх реалізовувати. Проте розвиток суспільних відносин супроводжується конфліктами, що спонукає до створення гілки влади, здатної їх вирішувати. Таким чином, виникають три кола повноважень, які асоціюються з діяльністю законодавчої, виконавчої та судової гілок влади [2, с. 15–16].

Історично склалося так, що процес створення судової влади пов'язаний з взаємодією законодавчої й виконавчої влади. Спочатку з'являється парламент, який концентрує в собі законодавчу владу, потім він створює уряд (інколи обирає главу держави) – виконавчу владу, а потім уже обидві ці гілки влади узгодженими діями формують судову владу. Породжена законодавчою й виконавчою владою, судова влада нібито відривається від своїх «батьків», піднімається над ними, контролює їх, перевіряє

конституційність та законність їх дій і рішень, а самі законодавці й виконавці ніяких повноважень стосовно суддів не мають.

Виокремлення судової влади серед інших видів державної влади зазначається ще в працях Аристотеля, який вбачав у будь-якому державному устрою три складові: законодавчий орган, інститути адміністративної та судової влади [3, с. 514].

Традиційно засновниками «класичного» варіанту теорії поділу влад називають Джона Локка і Шарля Монтеск'є. Одним із найважливіших засобів забезпечення основних прав людини Дж. Локк вважав розподіл влад: законодавчої, виконавчої й федеративної (яка регулює відносини з іншими державами). Згідно з Локком, «все підпорядковується законодавчій владі», бо «той вище, хто може писати закони» [4, с. 46]. Локк окремо не визначав судову владу, вважаючи, що вона є складовим елементом виконавчої влади.

Шарль Монтеск'є розвинув концепцію поділу влади, визначив судову владу, як владу особливого виду. Проте сам Ш. Монтеск'є не вірив у «чисту» модель поділу влади, коли всі гілки влади повністю відокремлені одна від одної. На відміну від Локка, визначав в системі органів влади судову владу, котра може бути довірена не якомусь спеціальному органу, а виборним особам із народу, які відправляють правосуддя протягом визначеного часу. Філософ сформулював три основні ознаки судової влади: незалежність, законність та справедливість, що передбачають її керування єдиними для всіх законами, визнаними справедливими більшістю суспільства [5, с. 70]. Він підкреслював необхідність повної рівноваги, незалежності й уособлення законотворчих та виконавчих органів державної влади, розглядав поділ державної влади на три самостійних гілки як механізм взаємного стримування влади.

У сучасних умовах в контексті стримування і противаг судову владу характеризують не лише правосуддя (в традиційному розумінні), а юридична можливість здійснювати активний вплив на рішення і дії законодавчої та виконавчої влади, «урівноважувати» їх. Ці повноваження, коли вони

використовуються судом, перетворюють його в потужну стабілізуючу силу, здатну захищати права й свободи громадян, оберігати суспільство від руйнуючих соціальних конфліктів.

Судовий контроль відіграє в житті суспільства роль упорядника через те, що державно-владний характер має суворе законодавче підґрунтя і виявляється в конкретних повноваженнях, які складають правові засоби реалізації державної політики у сфері застосування права. Ця діяльність виконує роль правових важелів у здійсненні соціального управління суспільством, забезпечує ту його частину, де виявляється примусова сила влади, її прямиї панівний вияв. Зрозуміло, що використовуючи силу влади для підпорядкування волі членів суспільства єдиній керуючій волі, судова влада відчуває вплив таких сучасних тенденцій суспільного розвитку, як активізація застосування державою методів ненасильницьких дій, гуманізація кримінально-правової політики, захист прав людини тощо. Але це не змінює в цілому характеру і призначення «силових» (умовно говорячи) влад, роль яких полягає в забезпеченні законності й правопорядку.

Судова влада в системі державної влади виконує специфічні функції, проте, на перший погляд, здається, що її навряд чи можна віднести до окремої гілки влади й сприймати як звичайну складову механізму виконавчої влади. Проте, якщо представницькі органи створюють закони, виконавчі структури реалізують конкретні соціально-економічні завдання, то судова влада націлена на захист прав і свобод громадян, суспільства, а також держави.

У контексті завдань створення в державі комплексу заходів, здатних забезпечити баланс рівнодіючих сил, суд повинен не лише розглядати справи про кримінальні злочини й громадянські спори, але й реагувати на ексцеси законодавчої та виконавчої влади. Вся історія становлення судового контролю над виконавчою владою свідчить про шалений опір могутнього апарату зменшити його вплив на життя країни, її внутрішню й зовнішню політику, на долю громадян. Незалежний суд, відсутність у суддів будь-якої

відомчої зацікавленості, широка гласність обговорення, усне й безпосереднє вивчення всіх доказів є загальноновизнаною перевагою судової процедури. Завдяки цьому, громадянин і орган влади або управління постають перед судом в якості сторін, що мають рівні процесуальні можливості доказувати вірність своїх тверджень та спростовувати докази протилежної сторони. Тому судовий контроль може стати серйозною перепорою від бюрократичного свавілля, яке зачіпляє права й законні інтереси особистості. Можливість безпосередньо звертатися до суду за захистом від будь-яких актів виконавчої влади перша умова будь-якої свободи. Згідно з законодавством, суду підконтрольні будь-які дії (рішення) будь-яких структур і посадових осіб, якщо виникне загроза утиску ними законних інтересів особистості.

Судова влада не має в своєму підпорядкуванні спеціальних силових структур, функцією яких мала бути реалізація рішень судової влади. Для виконання цього завдання автономно функціонують органи внутрішніх справ.

У демократичному суспільстві судова влада, знаходячись між державою і громадянином, прагне максимально ефективно забезпечити захист прав та інтересів не лише окремої особи, але й суспільства й самої держави. Безперечно, що в першу чергу судова влада повинна захищати людину від вседозволеності чиновників різного гатунку та органів державного управління.

Самим фактом свого існування судова влада не лише вирішує суперечки, карає осіб, що скоїли злочинні діяння, але й виконує в суспільстві роль певного стабілізатора, арбітра або посередника, який вирішує суперечки про право.

Судова влада – це особливий вид влади, який за своєю природою значно відрізняється від законодавчої та виконавчої складових системи влади.

Існування судової влади є обов'язковою прикметою демократичної держави. Основне призначення судової влади – охорона членів суспільства від будь-якого свавілля громадян і від невірних дій самої держави, її органів, посадових осіб. Без здійснення такої діяльності держава не може вважатися правовою.

Яким є функціональне призначення судової влади? Переважна більшість науковців і практиків відзначають виконання судовою владою таких двох функцій, як правосуддя (захист та відновлення порушених прав) та охоронна (охорона прав і свобод громадян держави). Разом з тим, судовій владі притаманна й контрольна функція у сенсі контролю за законністю та обґрунтованістю рішень і дій посадових осіб, а також органів інших гілок влади. Ця функція може бути ефективною лише в тому випадку, коли судова влада має можливість оцінювати відповідність Конституції діяльності законодавчої та виконавчої влади, визнавати недійсними ті їх акти, які протирічать Основному Закону. Контроль може здійснюватися як Конституційним судом, так і судами загальної юрисдикції.

На практиці суди реалізують деякі й інші функції у межах здійснення правосуддя:

- правозахисну, яка полягає в захисті судом законних інтересів громадян і держави, що охороняються законом;
- правоохоронну – суд відіграє важливу роль у стримуванні злочинності й запобіганні злочинним проявам, застосовуючи покарання до осіб, які вчинили злочини та інші правопорушення;
- виховну, бо своєю діяльністю суд сприяє формуванню у громадян і посадових осіб поваги до права й закону.

В окремих країнах на органи судової влади покладаються також інші функції, наприклад ведення реєстру підприємств та організацій. Зокрема, спеціальний торговий реєстр суб'єктів підприємництва ведеться в окремих штатах США, у Франції – торговими судами, а в місцевостях, де їх немає – судами загальної юрисдикції; у Німеччині – судами загальної юрисдикції.

І в нашій судовій системі є функція засвідчення фактів, що мають юридичне значення (визнання безвісти відсутнім, померлим, батьківства тощо).

Найважливіше завдання судової влади України полягає у тому, щоб шляхом розгляду та вирішення справ, спорів забезпечити баланс свободи в суспільстві з обов'язком виконання законів.

Відповідно до законодавства України, судова влада реалізується у формі розгляду судових справ, забезпечення прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб на досудових стадіях, здійснення перегляду судових рішень, вирішення питань, пов'язаних з їх виконанням, здійснення конституційного контролю та участі Верховного Суду України в процедурах дострокового припинення повноважень Президента України. Судді як носії судової влади беруть участь у формуванні Вищої ради юстиції та Конституційного Суду України.

Судова влада постійно стикається з найгострішими й конфліктними проблемами життя людей. Вона є певним «барометром» ставлення людей до інститутів державної влади, а також «індикатором» їх самопочуття.

Поряд з цим судова влада має власну специфіку, бо здійснює таку форму державної діяльності, яка організаційно оформлюється в якості системи правосуддя.

Особливості системи правосуддя полягають у тому, що:

- воно спрямоване на особливу форму діяльності держави, яка передбачає правозахисні, упорядницькі і правозастосовні елементи змісту влади; встановлює основи фактичної й правової рівності всіх соціальних груп і прошарків населення, кожного громадянина перед судом і законом;

- реалізація системи правосуддя має чітку спрямованість на здійснення судової політики в державі. Правосуддя не може функціонувати поза політикою. У процесі демократизації суспільства судова політика не повинна мати інших орієнтирів, крім права, тобто впроваджувати в життя політику, висловлену в законі, забезпечувати правові форми в установленому

законом порядку [6, с. 72]. Лише таке розуміння судової політики можливе для здійснення правосуддя;

- для будь-якої форми державної діяльності є характерним здійснення певних функцій держави. Певний час вважалося, що беручи участь в здійсненні всіх основних функцій держави, суд досягає поставлених перед ним завдань, завдяки виконанню правоохоронної державної функції нарівні з прокуратурою, Міністерством внутрішніх сил, Службою безпеки, адвокатурою, які в цілому створюють систему органів охорони порядку. У правовій державі такий підхід неможливий через незалежність правосуддя, яке забезпечує не боротьбу зі злочинністю, а контроль за законністю методів боротьби зі злочинністю і має силу правозастосовного, а не правоохоронного характеру діяльності суду [7, с. 20-21];

- здійснення правосуддя має якість особливої форми державної діяльності, бо виявляється через відповідну систему органів держави – судову систему.

Хоча механізму «стримувань» і «противаг» притаманна взаємодія всіх влад, в тому числі законодавчої та виконавчої, проте саме судові органи мають повноваження конституційного й судового контролю в галузі управління. Проте головне призначення судової системи – здійснення правосуддя.

Система правосуддя, суд – це третя необхідна гілка влади в механізмі розподілу влади. Проте судова система як сукупність органів стає судовою владою лише тоді, коли вона наділяється певними можливостями впливу на інші гілки влади, включається до системи стримування й противаг, які перешкоджають узурпації всієї державної влади якою-небудь із її гілок [8, с. 20].

Судова влада як система реалізується шляхом здійснення правосуддя у формі цивільного, господарського, адміністративного, кримінального та конституційного судочинства. Судочинство здійснюється Конституційним Судом України та судами загальної юрисдикції. Конституція України не

надає повного визначення судової системи. Під судовою системою прийнято розуміти сукупність судів, які побудовані відповідно до їх компетенції та поставлених перед ними цілей і завдань. Згідно зі ст. 3 Закону України «Про судоустрій України» судову систему України утворюють суди загальної юрисдикції та Конституційний Суд України, а відповідно до ст. 18 цього закону систему судів загальної юрисдикції становлять місцеві, апеляційні, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України. Крім того, суди загальної юрисдикції поділяються на загальні та спеціалізовані. Згідно зі ст. 125 Конституції України, система судів загальної юрисдикції будується за принципами територіальності й спеціалізації.

У чинній системі загальних судів місцевими судами є районні, міські, міськрайонні суди (у містах обласного підпорядкування), військові суди гарнізонів, а також господарські суди областей, міст Києва й Севастополя, Автономної Республіки Крим. Ці суди розглядають у першій інстанції абсолютну більшість цивільних, кримінальних, господарських та адміністративних справ.

Спеціалізованими судами є господарські, адміністративні та інші суди, визначені як спеціалізовані.

У правовій державі правосуддя здійснюється тільки судом, у чому полягає одна з важливих гарантій прав і свобод громадянина, правової національної державності в цілому. При цьому суд не повинен підмінювати собою законодавця чи виконавця. Водночас законодавець і виконавець не повинні привласнювати собі судові функції. У зв'язку з цим забезпечення реальної незалежності суду від різних органів чи осіб є одним з найголовніших питань. Оптимальним варіантом найдієвішої форми для забезпечення незалежності й об'єктивності правосуддя повинен стати інститут мирових суддів. Ефективними можуть виявитися також такі недержавні інституції вирішення спорів у позасудовому порядку, як третейські суди або посередники (медіатори).

Судова влада в Україні за своїм якісним розвитком суттєво відстала від

судової влади цивілізованих країн. У зарубіжних країнах розрізняють судові системи судів універсальної юрисдикції і системи судів спеціалізованих. Суди універсальної юрисдикції (так званої внутрішньої спеціалізації) розглядають спори, що виникають у всіх галузях права. Тобто суди мають якусь загальну назву (наприклад, народний), але є внутрішні спеціальні підрозділи (колегії), які розглядають будь-які справи. Такі суди характерні для США. Спеціалізовані суди (зовнішньої спеціалізації) формуються як самостійні підсистеми судів, котрі мають свою ієрархію. Окремо існує система загальних, адміністративних, військових, трудових, податкових, фінансових судів тощо. Крім Федеративної Республіки Німеччини такі системи існують у Великобританії, Франції та в деяких республіках колишнього СРСР (Вірменія, Молдова). Незалежно від спеціалізації суду, будь-які суди мають ієрархічну (вертикальну) структуру судових органів. Кількість інстанцій, що перевіряють рішення нижчестоящего суду, як правило, залежить від масштабів країни й коливається від 2 до 4. Залежно від цього суди іменуються судами першої, другої, третьої та четвертої інстанції.

Двоступенева судова система зустрічається дуже рідко, як правило, в невеликих державах з простим адміністративно-територіальним поділом і з невеликою кількістю населення.

Триступенева судова система існує в багатьох країнах світу, серед них в Болгарії, Угорщині, Польщі.

Сама складна, чотириступенева система, притаманна таким країнам, як Франція та Італія.

Для федеративних держав характерні дві основні моделі побудови судових систем: централізована (або німецька) і модель американського типу.

Централізована система найхарактерніше представлена в ФРН. Система судів не має розподілу повноважень між судами земель і федеральними судами, всі суди Німеччини об'єднані системою централізованого оскарження. Кількість судових ланок залежить від

характеру суду й становить 3 (для адміністративних, трудових і соціальних судів) або 4 ланки (для судів загальної юстиції).

Американська модель – це триступенева судова система, яка передбачає як федеральну вертикаль, так і судові системи штатів. Федеральна судова система складається з 3 ступенів і діє на всій території США. Більшість штатів також мають триступеневу систему (окружний, апеляційний та Верховний суд), проте в штатах Колорадо і Массачусетс система судів передбачає 7 рівнів.

Існують також і змішані моделі, наприклад, в Австралії й Канаді.

Технологія створення судової гілки влади. Тому виникла гостра необхідність комплексного реформування судової системи відповідно до вимог міжнародних стандартів, що повинно забезпечити ефективність правосуддя, доступ громадян до суду, право особи на справедливий суд. Цим було викликано розробку Концепції вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів, яке передбачає:

- створення незалежної судової влади, здатної ефективно захищати права й свободи людини й громадянина;
 - здійснення правосуддя на основі принципу рівноправ'я сторін, звільнення суду від виконання не притаманних для нього функцій;
 - участь громадян у здійсненні правосуддя як присяжних засідателів;
 - посилення судового контролю на стадії попереднього слідства;
 - забезпечення громадян кваліфікованою юридичною допомогою
- [9].

Реформування судової системи і судочинства є надзвичайно важливим питанням, пов'язаним зі становленням суду як дійсно незалежної й самостійної гілки влади.

Окреслення перспектив розвитку судової влади в Україні за сучасних непростих умов, на нашу думку, має ґрунтуватися на таких засадничих положеннях:

1. Розвиток України як демократичної та правової держави передбачає демократичний характер функціонування органів судової влади та їх результативний вплив на здійснення державного управління. Відповідно, наділення судової влади певним обсягом повноважень не повинно порушувати баланс владних відносин.

2. Судова влада є особливою ланкою державної влади, наділеною відповідними правами та обов'язками, і має діяти на основі, в межах повноважень та у спосіб, визначений Конституцією України й законами України.

3. Варто враховувати певну консервативність суспільної правосвідомості і не припускати перманентних і радикальних змін норм, що призводить до позбавлення суспільства можливості їх адекватно сприймати, оцінювати та застосовувати.

Таким чином, аналізуючи здійснення реалізації концептуальних положень судової реформи в Україні та визначаючи місце судової влади в системі поділу влади, необхідно зазначити, що зі здобуттям незалежності України судова влада зазнала найбільших змін у порівнянні з іншими гілками влади. Протягом останніх років вжито рішучих заходів щодо утвердження судової влади як самостійної, незалежної й сильної гілки державної влади, яка реалізує свої повноваження в інтересах захисту прав і свобод людини й громадянина, конституційного ладу, єдиного економічного й правового простору України.

Судова гілка влади знайшла належне місце серед інших гілок влади. Вона здійснює правосуддя і виконує важливу роль – роль арбітра між гілками влади.

Суди фактично втрачають довіру громадян у зв'язку з корупцією, зі зволіканням, прийняттям «рішень на замовлення», безконтрольності

суддівського корпусу. Тому важливим напрямом судової реформи повинно бути формування у громадян розуміння важливості функціонування в державі дійсно незалежної і самостійної судової влади, головною метою якої повинно бути утвердження в суспільстві духу справедливості, атмосфери поваги й уважного ставлення до законів.

Для вирішення завдання стосовно створення ефективної судової влади необхідно вирішити 5 основних проблем: законодавчу, організаційну, соціально-психологічну, кадрову, матеріально-технічну. У подальших наукових працях є необхідність розгляду зазначених питань та розвитку судової системи, запровадження принципово нових засад її організації та функціонування, бо завдання судової влади у демократичному суспільстві полягає в забезпеченні панування права, гарантуванні прав людини у судовому процесі та встановлення у кожній справі її істинних обставин.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – Х. : Одісей, 2006. – 48 с.
2. Француз Т. І. Політико-правові проблеми становлення й розвитку судової влади в незалежній Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.13 / Т. І. Француз ; Одеська нац. юрид. акад. – Одеса, 2001. – 193 с.
3. Аристотель. Политика. – Соч. : в 4 т. – М., 1983. – Т. 4. – 618 с.
4. Локк Дж. О государстве / Дж. Локк. – СПб., 1902. – С. 46.
5. Монтескье Ш.-Л. О духе законов / [сост., пер. и коммент. А. В. Матешук]. – М., 1999. – 672 с.
6. Кобликов А. С. Судебная политика и способы ее реализации / А. С. Кобликов // Советское государство и право. – 1991. – № 6. – С. 72.
7. Петрухин И. А. Правовое государство и правосудие / И. А. Петрухин // Советское государство и право. – 1991. – № 1. – С. 20 – 21.
8. Михайловская И. Б. Судебная власть в системе разделения властей / И. Б. Михайловская // Судебная власть / под. ред. И. Л. Петрухина. – М., 2003. – С. 13–27.
9. Концепція вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів (схвалено Указом Президента України від 10 травня 2006 р. № 361/2006 // Уряд. кур'єр. – 2006. – № 95. – 24 трав.

Chuprina Y. The place of the judicial branch in the state system Ukraine.

The questions about the place and role of the judicial of Ukraine as an element of state power in view of domestic and foreign practice.

Key words: judicial branch, state system

Чуприна Ю. Ю. Место судебной ветви власти в системе государственной власти Украины.

Освещаются вопросы о месте и роли судебной власти Украины как одного из элементов системы государственной власти с учетом отечественной и зарубежной практики.

Ключевые слова: судебная власть, система государственной власти.